

Сотниченко Л.Л.

*д.е.н., професор, зав. кафедрою
менеджменту та економіки морського транспорту
Національного університету «Одеська морська академія»*

КОНТЕЙНЕРНІ МУЛЬТИМОДАЛЬНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ В РОЗВИТКУ ЕФЕКТИВНИХ ТРАНСПОРТНИХ ПОСЛУГ

В умовах розвитку міжнародної економіки та глобалізації, особливо актуальним стає розвиток міжнародних транспортних коридорів (МТК), існування яких неможливе без ефективних транспортних систем кожної країни, які включають налагоджену систему мультимодальних перевезень. Транспортна галузь України має низький рівень розвитку транспортно-логістичних технологій і мультимодальних перевалочних потужності, що знижує її конкурентоспроможність і накладає обмеження на розміщення української продукції на світовому транспортному ринку. За рейтингом конкурентоспроможності Україна займає 85 місце в світі і 66 місце по ефективності логістики. На жаль, жоден з українських портів не входить в Топ-100 найбільших контейнерних портів в світі. Мультимодальні та інтермодальні перевезення вантажів в Україні складають всього 0,5% транспортного ринку. За цим показником Україна сильно відстає від країн ЄС та інших розвинених країн світу. Транспортна система України межує з Транс'європейською транспортною мережею TEN-T, але не може бути повністю підключена до неї через низький рівень взаємодії і спільного технологічного відставання [1].

Розвиток мультимодальних перевезень є перспективним напрямом розбудови транспортної системи України, оскільки дозволяє значно збільшити обсяги перевезень її територією за участю національних транспортних компаній, сприяючи підвищенню конкурентоспроможності країни на світовому ринку транспортних послуг, розвитку мережі існуючих транспортних коридорів, інтеграції транспортної інфраструктури України до світової транспортної системи.

Ефективна транспортна стратегія дає поштовх для якісної роботи транспортної системи, яка, в свою чергу, розкриває економічний потенціал окремих регіонів і національної економіки в цілому.

Транспорт є ключовим фактором зростання, надаючи фізичні мережі і послуги, від яких залежить економіка для переміщення людей і товарів. Поєднуючи сфери економічної діяльності всередині країни, транспорт розширює доступ до ринків і послуг. З соціальної точки зору транспорт забезпечує індивідуальну мобільність, яка має вирішальне значення для

жителів регіону з точки зору доступу до ринків і основних послуг, таких як охорона здоров'я та освіта. Тому забезпечення ефективного, безпечного і сталого транспорту має основоположне значення для економічного зростання і розвитку добре функціонуючих ринків.

Транспорт також сприяє міжнародній торгівлі. У сучасній глобальній економіці, де жодна нація не є самодостатньою, транспорт є ключем до розвитку торгівлі, надаючи кошти для інтеграції ринків, що розвиваються в світову економіку. Доступ до експорту має вирішальне значення для компаній, максимально збільшуючи можливості для розширення і економічного розвитку.

Чітко сформульована транспортна стратегія країни дає конкретне розуміння «маршруту», за яким буде «рухатися» вся транспортна система країни, включаючи розвиток інфраструктури, розширення спектра послуг, транспортних послуг, правовими аспектами в транспортному секторі тощо.

Ефективна транспортна стратегія дає поштовх для якісної роботи транспортної системи, яка, в свою чергу, розкриває економічний потенціал окремих регіонів і національної економіки в цілому.

Транспортні витрати вважаються одними з найбільших витрат, пов'язаних з логістичною діяльністю. Вибір маршруту і видів транспорту може безпосередньо впливати на вартість перевезення та час у дорозі. Зокрема, вибір мультимодальних транспортних маршрутів важливий в міжнародній торгівлі для мінімізації витрат, ризику і забезпечення своєчасного обслуговування. Ефективна мультимодальна транспортна діяльність, очевидно, сприяє розвитку глобальної торгівлі та глобальних ланцюжків поставок [2].

Контейнерні мультимодальні перевезення - це передова форма організації перевезень в рамках комплексних вантажних перевезень. Вона організована в формі контейнера, який виступає в якості транспортної одиниці, що об'єднує різні види транспорту для формування безперервного та всеохоплюючого комплексного перевезення вантажів. Так звана «органічна комбінація різних видів транспорту» є метою інтегрованої системи вантажних перевезень, яка ефективно зв'язує різні види транспорту завдяки контейнерам. Таким чином, всі складові будуть інтегровані в загальний процес, який має спільну мету завдяки даним транспортним одиницям, підвищиться ефективність і зміцниться цілісність системи, продукція буде доставлена, а формування комплексних вантажів буде повноцінним і дійсним. Контейнерні мультимодальні перевезення - це ключ до вирішення проблеми комплексних транспортних послуг країни, яка прагне розвиватися [3].

Хорошим прикладом служить транспортна система Китаю. Розвиваючи систему транспортних послуг і підвищуючи її ефективність, впроваджуючи мультимодальні контейнерні перевезення, Китай не тільки налагоджує

постачання власної продукції, а й створює сприятливі умови для функціонування міжнародних корпорацій на своїй території, надаючи їм можливість ефективно доставляти свою продукцію використовуючи налагоджені транспортні мережі Китаю. У сукупності це позитивно відбивається в економіці держави та дає країні можливість розвиватися в різних галузях. Ринок логістики значно виріс в останні роки з необхідністю інтегрованих послуг, що охоплюють мультимодальні перевезення, зберігання і управління вантажоперевезеннями, для оптимізації вантажоперевезень і зниження транспортних витрат для виробництв. Раніше держава була практично єдиним постачальником транспортної інфраструктури та послуг. Приватний сектор в даний час грає все більш важливу роль в наданні транспортної інфраструктури та послуг. Це проявляється у збільшенні кількості та складності транспортних операцій приватного сектора. Тут важлива роль відводиться національним шипінговим компаніям, які готові взяти на себе обов'язки з перевезення як внутрішніх, так і транзитних вантажів, задіюючи різні види транспорту. Успіх функціонування такого роду компаній обумовлений зростанням рівня контейнеризації в Україні. У 2018 році він становив 13,6%, що на 1,6% більше, ніж у 2017 році. У грошовому вимірі це на 1 811 900 дол. США більше, ніж минулого року.

Підвищення рівня контейнеризації свідчить про посилення позицій мультимодальних перевезень та обумовлює необхідність розвитку транспортної системи країни у відповідному напрямку.

Що стосується морських портів України, в січні-листопаді 2019 року вони збільшили контейнерообіг в порівнянні з аналогічним періодом минулого року на 20,3% - до 911 079 TEU. Збільшення контейнерообігу в портах також свідчить про збільшення рівня контейнеризації та підтверджує важливість розвитку ефективної мережі мультимодальних перевезень України.

Підвищення рівня світової контейнеризації, розвиток міжнародних мереж мультимодальних перевезень та амбіційні плани розвитку мультимодальних перевезень в Україні знаходять своє відображення у партнерстві з транспортними системами різних країн.

Список використаної літератури:

1. Собкевич О., Ємельянова О. Щодо шляхів розвитку мультимодальних (комбінованих) перевезень в Україні // Аналітична записка Національний інститут стратегічних досліджень 2019. <http://old2.niss.gov.ua/articles/599/>

2. Будакова Н.А. Проблемы эволюции мультимодальных перевозок в международной торговле // Управленческое консультирование 2016. № 4. С.199-206.

3. Чуев А. Почему нужно развивать мультимодальные перевозки // Журнал «Порты Украины» 2018 № 6. <https://ports.com.ua/opinions/pochemu-nuzhno-razvivat-multimodalnye-perevozki>

Стахов С.Ю.

*аспирант кафедры математического
и компьютерного моделирования*

Одесского национального университета имени И.И.Мечникова

СТАНДАРТЫ И ЦИФРОВЫЕ СТРАТЕГИИ В СИСТЕМЕ РАЗВИТИЯ МОРСКОЙ ТРАНСПОРТНОЙ ИНДУСТРИИ

Для обеспечения устойчивости судоходных компаний в региональных сегментах глобального рынка морской торговли кроме технической адекватности флота важнейшим становится разработка и реализация транспортной политики. Она должна способствовать приоритетному позиционированию по критериям экономичности и безопасности грузовых перевозок. Поэтому необходимо формирование интермодальных технологий, чему и посвящается постоянное совершенствование управления развитием и функционированием торгового флота. Особое место в этом аспекте принадлежит инновационным решениям и расширению цифровой составляющей экономических процессов в торговом мореплавании, несмотря на определенный консерватизм, присущий данной отрасли.

Упомянутое существенным образом снижает вероятность попадания флота страны в черный список Парижского меморандума, как это наблюдалось в течение последних лет для флота украинского флага.

Определяющая значимость эффективного функционирования судоходных компаний в системе транспортно-экономических связей формирует совокупность проблем сбалансированности технико-экономического уровня флота и основных характеристик грузопотоков. Поэтому среди первоочередных и перспективных целевых задач исследования выделяются следующие:

- уточнение особенностей современных подходов к нормализации состояния национального флота по критериям технической адекватности и экономичности типоразмерного ряда судов относительно конкурентного состояния рынка морских перевозок;

- проследить и уточнить принципы и методы выбора технико-экономического уровня судов по уровню адекватности себестоимости морских перевозок в системе управления надежностью торгового судоходства;